

Handläggare
Eva Sandberg
Telefon: 08-508 25091**Till**
Socialnämnden
2017-09-19

Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Gillis Hammar
FörvaltningschefPeter Svensson
Administrativ chef

Sammanfattning

Remissen omfattar ett tjänsteutlåtande med en beskrivning av bakgrund och förutsättningar för samverkan mellan den idéburna sektorn och den offentliga sektorn. I bilaga till tjänsteutlåtandet återfinns Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Socialförvaltningen anser att de frågor som tas upp i stadens riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap i huvudsak är bra. Socialförvaltningen anser dock att de föreslagna riktlinjerna kan utvecklas och eventuellt kombineras med en separat vägledning/tillämpningsanvisning för att bli ett bra stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet offentligt partnerskap.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)” till

socialnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 25 september 2017.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens administrativa avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 13 september 2017 och i funktionshinderrådet den 14 september 2017.

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i budget för 2017 uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP), i samråd med berörda nämnder.

Syftet är att samarbetet med idéburen¹ sektor ska stärkas och att staden ska ingå fler samarbeten enligt modellen IOP, där det är lämpligt.

Remissen omfattar ett tjänsteutlåtande med en beskrivning av bakgrund och förutsättningar för samverkan mellan den idéburna sektorn och den offentliga sektorn. I bilaga återfinns Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP).

IOP som partnerskapsmodell

IOP är en partnerskapsmodell mellan den idéburna och den offentliga sektorn. Modellen utarbetades av ”Forum - idéburna organisationer med social inriktning” år 2010.

Genom denna modell tänktes de idéburna organisationerna kunna bidra till samhällsutvecklingen på ett mer konkret sätt än vad föreningsbidragen ger utrymme för, utan att fastna i upphandling och kommersiella kontrakt. IOP utarbetades som en samverkansmodell som kombinerar resurser och handlingskraft med föreningarnas rätt till oberoende.

Stadens riktlinjer för IOP bygger på Forums partnerskapsmodell.

¹ Idéburen sektor definieras ofta enligt följande:

Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn och bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar.

Riktlinjer

Stadsledningskontorets utgångspunkt har varit att riktlinjernas krav eller villkor inte ska hämma möjligheten att ingå IOP. Riktlinjerna är därför mycket kortfattade. De utgår från Forums idéer för samverkan och är formulerade som en checklista över vilka bedömningar som behöver göras och vilka kontroller som bör ske innan staden ingår ett avtal. Riktlinjerna innehåller också exempel på avtalspunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen delar stadsledningskontorets bedömning att en ökad samverkan genom IOP kan skapa bättre lösningar på utmaningar som staden står inför. Den idéburna sektorn kompletterar med värden som inte staden har, exempelvis en förmåga att ta vara på människors engagemang och mobilisering i olika frågor.

Socialförvaltningen anser också att stadens arbete med IOP ska vara transparent och att idéburna organisationer på ett enkelt sätt ska kunna initiera frågan om IOP. Det innebär att både stadens riktlinjer och den enskilda förvaltningens genomförandeprocess ska vara tydliga och lätta att ta del av, både för förvaltningen och för den idéburna sektorn.

Socialförvaltningen anser att de föreslagna riktlinjerna inte är tillräckligt specifika för att vara ett faktiskt stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet offentligt partnerskap. Riktlinjerna tar upp att den idéburna organisationen ska kontrolleras och att ett antal uppgifter ska införas. Det saknas dock vägledning kring hur de från föreningen begärda uppgifterna ska bedömas. Vilka krav nämnden kan ställa på den ideella organisationens ekonomi framgår exempelvis inte. Riktlinjerna ger inte heller någon vägledning vid bedömningen av om föreningen uppfyller stadens syn på bland annat demokratisk värdegrund och jämställdhetsarbete.

En viktig effekt av ett partnerskap mellan den offentliga och idéburna sektorn är det kunskapsbyggande som sker inom det område som partnerskapet avser. Socialförvaltningen anser att detta bör framgå i riktlinjerna och att det inom varje partnerskap ska framgå hur dessa kunskaper ska tas tillvara.

Föreslagna riktlinjer

Socialförvaltningen saknar en avtalspunkt i riktlinjerna under rubriken "Avtalsvillkor":

- Återbetalning av medel om överenskommen verksamhet inte levereras.

Avtalstiden för ett IOP bör kopplas till den aktuella verksamheten och/eller situationen. Ett visst IOP kan vara lämpligt att driva under ett år eller kortare medan ett annat IOP är lämpligt att driva under många år. Socialförvaltningen anser därför att kriteriet ”Verksamheten avses att drivas under en längre tid” bör tas bort.

Socialförvaltningen menar också att det ibland kan finnas skäl att staden tar initiativ till dialog om partnerskap i en viss fråga. Ett initiativ är inte detsamma som en beställning eller ett krav. Den idéburna organisationen kan ju välja att avstå från att ingå ett IOP oavsett vem som har tagit initiativet.

Socialförvaltningen delar bedömningen att det är viktigt att ta fram en vägledning/tillämpningsanvisning kring riktlinjerna för IOP och anser att det inte kan vänta. Det finns redan idag många erfarenheter att ta del av, både inom staden och från andra delar av Sverige.

Risken med den föreslagna utformningen av riktlinjerna är att varje förvaltning kommer ta fram kompletterande riktlinjer för det egna arbetet, dels för att säkra en likartad hantering oavsett verksamhetsområde och dels för transparens och öppenhet gentemot föreningslivet. Det kan leda till en skillnad i handläggningen mellan förvaltningarna.

Överenskommelsen

Den så kallade Överenskommelsen, ett samarbete mellan Stockholms stads äldre- och socialtjänst och idéburen sektor, tecknades av Stockholms stad och den idéburna sektorn år 2012. Överenskommelsen lägger grunden för en vidare dialog som i sin tur ska leda fram till handlingsplaner med konkreta och utvecklande åtgärder för en fördjupad samverkan mellan staden och de idéburna organisationerna. Socialförvaltningen delar stadsledningskontorets bedömning att IOP är ett exempel på en sådan konkret och utvecklande åtgärd som Överenskommelsen syftar till att uppnå.

Andra sätt att stärka samverkan

Eftersom utrymmet för IOP är begränsat pekar stadsledningskontoret på att det finns andra möjligheter för ökad samverkan med idéburna organisationer.

Ett sätt stadsledningskontoret tar upp är att ta bort krav och villkor som förhindrar anbud från idéburna organisationer och på det viset öppna för dem att lämna anbud i stadens upphandlingar. Socialförvaltningen anser att anbud och villkor i stadens upphandlingar ska utformas på ett sådant sätt att anbud kan lämnas av alla leverantörer, oavsett organisationsform.

Ett annat sätt att samverka som stadsledningskontoret tar upp är att ingå IOP under direktupphandlingsgränsen på ca 534 000 kronor. Socialförvaltningen menar att detta är olämpligt. En beloppsgräns ska inte styra om ett IOP ska ingås eller inte. Istället ska det vara syfte eller samhällsnytta som styr om ett IOP ska avtalas.

Forums modell för samverkan

Forum är en intresseorganisation för den idéburna sektorn med social inriktning. Forum arbetar bland annat för att civilsamhället ska ses som en central del av samhällsutvecklingen och för att undanröja hinder för civilsamhällets självständighet och ideella engagemang. Forums avsikt med IOP som modell var att skapa ett tredje alternativ för samverkan, ett slags mellanting mellan bidrag och upphandling.

Socialförvaltningen anser att Forums modell för samverkan är väl genomarbetad ur den idéburna sektorns perspektiv. Av stadens utredningsarbete framgår däremot inte om man tagit ställning till om det finns delar i Forums modell som är i konflikt med det kommunala uppdraget. Det framgår heller inte om utredningen tagit ställning till om det finns andra värden som bör beaktas, exempelvis medborgardialog.

Sammantagen bedömning

Socialförvaltningen anser att de frågor som tas upp i stadens riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap i huvudsak är bra.

Socialförvaltningen anser dock att de föreslagna riktlinjerna kan utvecklas och eventuellt kombineras med en separat vägledning/tillämpningsanvisning för att bli ett faktiskt stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet offentligt partnerskap. Riktlinjer ska kunna stå för sig själva, eventuellt i kombination med tillämpningsanvisningar, men utan kompletterande förklaringar i ett tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP),
dnr: 171-84/2017
2. Bilaga: Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt
partnerskap (IOP), dnr: 171-84/2017